

KLAGANDE

Lekebergs kommun

MOTPARTER

1. Pierre Hammar, 19680524-7050
2. Stina Hammar, 19740509-0205

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Karlstads dom den 23 mars 2021 i mål nr 3965-20 och 6612-20, se bilaga A

SAKEN

Skolskjuts

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Lekebergs kommun yrkar att kammarrätten fastställer kommunens beslut att inte bevilja Meja Hammar skolskjuts och anför följande.

Kommunen har anlitat en oberoende trafiksäkerhetsexpert från NTF som med bedömningskriterier från Trafikverket hjälpt dem med trafiksäkerhetsbedömningarna. Det är samma trafiksäkerhetsexpert som varit med på samtliga trafiksäkerhetsbedömningar från och med den övergripande inventeringen av skolskjutsvägarna under 2019 till alla specifika bedömningar av särskilda vägsträckor fram till och med september 2020. För alla de vägar som i den övergripande inventeringen 2019 bedömdes som mer eller mindre trafikfarliga för elever i olika årskurser,

finns det nyare och mer specifika bedömningar från 2020 som baseras på hastighetsbegränsningar, gatubelysning, trafikintensitet m.m., i enlighet med de bedömningskriterier som NTF utgår ifrån.

Trafikintensiteten baseras på statistik från Trafikverket. Länstrafikens befintliga och nya tidtabell analyserades extra noga inför kommunens avslagsbeslut. Experten från NTF har varit på plats på den aktuella vägsträckan vid fyra tillfällen mellan januari 2019 och september 2020.

Kommunens bedömning, med underlaget från NTF, är att den aktuella vägsträckan inte är lämplig för elever i årskurs 3, men att elever från och med årskurs 4 bedöms kunna tränas av sin vårdnadshavare för att sedan kunna gå sträckan på egen hand.

Pierre och Stina Hammar anser att överklagandet ska avslås och anför följande.

Vägen är farlig för barn att vistas på. Kommunen växer och trafiken har ökat. Det hade gått att göra vägen säkrare genom att t.ex. göra bron enfilig med gångväg och ha farthinder.

Det är helt obegripligt att låta barn promenera vintertid längs en 50-väg utan vägren/trottoar, med skymd sikt, branta backar och broar. Det finns gatlampor med de täcker inte passagen på ett behövligt sätt.

Kammarrätten har hållit syn på den del av väg 566 som är Mejas skolväg.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan är om Meja på grund av trafikförhållandena på hennes skolväg har haft rätt till skolskjuts under läsåret 2020–2021.

Av utredningen framgår att den aktuella vägsträckan har bedömts vara olämplig att gå längs med för barn och ungdomar upp till och med årskurs 9 vid den inventering av skolskjutsvägar som gjordes under 2019. Lekebergs kommun har därefter tillsammans med en trafiksäkerhetsexpert från NTF varit på plats på den aktuella vägsträckan vid fyra tillfällen. Kommunens bedömning av vägsträckan baseras på hastighetsbegränsningar, gatubelysning, trafikintensitet m.m., i enlighet med de bedömningskriterier som NTF utgår ifrån. För att bedöma trafikintensiteten på vägen har kommunen analyserat statistik från Trafikverket. Kommunen har utifrån denna utredning bedömt att en elev i mellanstadiet kan gå den aktuella vägsträckan.

Kammarrätten har vid synen kunnat konstatera följande avseende den aktuella delen av väg 566. Belysning finns längs hela sträckan. Tillåten hastighet är 50 km/tim. Vägen är förhållandevis smal, gångbana saknas och vägrenen är i det närmaste obefintlig. På vissa partier av sträckan bör det dock finnas möjlighet att vid behov ställa sig vid sidan av vägen. Vägen är slingrande och bitvis även påtagligt kuperad. Bron som går över Garphytteån ligger i en svacka och är smalare än vägen i övrigt. Som förvaltningsrätten har konstaterat är utrymmet för gångtrafikanter i stort sett obefintligt vid möte mellan fordon på bron. Större fordon kan inte mötas på bron. Vägsträckan trafikeras av fordon av olika storlek och trafikintensiteten är förhållandevis låg. En större korsning finns där väg 565 möter väg 566. Korsningen ligger i en kurva och sikten är delvis skymd.

Kammarrätten gör följande bedömning.

Det står klart att vissa avsnitt av vägsträckan är sådana att barn i mellanstadieåldern kan gå där utan att det är trafikfarligt. Det samlade intrycket är dock att vägsträckan på grund av nivåskillnader, dold sikt, avsaknad av vägrenar i kombination med smal vägbredd och en korsning i anslutning till en kurva med delvis skymd sikt inte är säker för barn i mellanstadieåldern. Meja har därmed haft rätt till skolskjuts under det aktuella läsåret.

Överklagandet ska alltså avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Raymond Grankvist

Åsa Ståhl

Maria Lindvall
referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM**
2021-03-23
Meddelad i KarlstadMål nr
3965-20
6612-20**KLAGANDE**

1. Pierre Hammar, 19680524-7050
2. Stina Hammar, 19740509-0205

MOTPART

Lekebergs kommun

ÖVERKLAGADE BESLUTKultur- och bildningsnämnden i Lekebergs kommun
Beslut 2020-06-22 och 2020-10-26**SAKEN**

Skolskjuts enligt skollagen (2010:800)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandena på så sätt att Pierre Hammar och Stina Hammar har rätt till skolskjuts för deras dotter Meja läsåret 2020/2021.

BAKGRUND

Kultur- och bildningsnämnden i Lekebergs kommun (nämnden) avslog genom beslut den 22 juni 2020 och den 26 oktober 2020 Pierre Hammars och Stina Hammars ansökan om skolskjuts för deras dotter Mejas (född 2008) mellan hemmet och Hidinge skola. Beslutet den 22 juni 2020 avsåg perioden den 20 augusti till och med den 23 oktober 2020 och beslutet den 26 oktober 2020 avsåg resten av läsåret. Som skäl för besluten anfördes följande. Lekebergs kommun anser att det i detta fall är vårdnadshavare som ansvarar för elevens trygghet och säkerhet för den angivna vägen/vägsträckan. Från och med läsåret 2020/2021 har kommunen tydliggjort i skolskjutsreglerna bland annat gällande ansvarsfördelning mellan vårdnadshavare och kommunen avseende trafiksäkerheten för elever mellan hem och skola eller hem och hållplats till och från skolan. I detta fall är kommunens bedömning att det är vårdnadshavaren som ska ansvara för elevens säkerhet och trygghet den aktuella vägen/vägsträckan.

PARTERNAS TALAN

Pierre Hammar och Stina Hammar överklagar kultur- och bildningsnämndens beslut, yrkar att skolskjuts beviljas och anför följande. Då Meja bara har någon kilometer till skolan skulle det idealiska vara en gång- och cykelväg från Skärmartorp. Idag saknas till och med vägren och därför anser de att vägen är trafikfarlig, speciellt över bron. Vid möte av större fordon i bil är man tvungen att i stort sett stanna. Bara i dagarna har timmerbilar, slamsug, sopbilar, traktorer, hästsläp etc. passerat bron. Om två fordon möts på bron finns ingenstans att gå åt sidan för de små. Bussarna kommer vad de vet att gå tätare nu i och med omdragningen. Att låta barn promenera vintertid längs en 50-väg utan vägren/trottoar, med skymd sikt, branta backar och broar, är helt obegripligt. Gatlampor finns men täcker inte hela passagen på

ett behövt sätt. Vid halt väglag måste fordon ta sats för att komma upp för kyrkbackarna som är belägna på båda sidor om bron. Då inga planer finns att göra vägen säkrare för fotgängare, ser de det som en självklarhet att samtliga barn i låg- och högstadiet får fortsatt beviljad skolskjuts. Att de som vårdnadshavare ska ha ansvar för barnens säkerhet och trygghet på vägen är något de inte förstår hur det ska gå till. Då de arbetar har de inte möjligheten att skjutsa och hämta alla dagar.

Lekebergs kommun motsätter sig bifall till överklagandet och anför följande. Skolskjutsarna i Lekebergs kommun har innan läsåret 2019/2020, av olika anledningar, handlagts på ett ”ojämnt” sätt vad gäller t.ex. likvärdighet och har inneburit att väldigt många har fått skolskjuts beviljad av olika skäl och där beslutsfattandet ofta har varit av karaktären ”generös och godtycklig samt hellre fria än fälla i olika gränsfall”. Detta vill ansvarig nämnd förbättra och tydliggöra. Denna förändringsprocess innebär att ett antal elever och deras vårdnadshavare hamnar i ett läge som innebär försämrade service avseende skolskjutsmöjlighet. Med ovan angivna nämndbeslut som utgångspunkt, som också kopplar till reviderade skolskjutsregler ihop med ett samarbete med trafiksäkerhetsexpert från NTF, har skolskjutshandläggaren bedömt att trafikförhållande för Meja (som ska börja årskurs 6) inte är ett giltigt skäl. Vad gäller beslutet för Mejas, specifikt gällande trafikförhållanden för den aktuella vägsträckan, har kommunen med stöd av NTF gjort bedömningen att den inte är lämplig att gå till skolan för elever i årskurs F-3 men okej fr.o.m. årskurs 4 (och då med träning/stöd av vårdnadshavare). Vid bedömningar på plats på den specifika vägsträckan (den 26 maj och den 1 september 2020) bedömdes hela vägsträckan fram till skolan inklusive bropassagen. Vid bedömningen den 1 september 2020 diskuterades även om vinterskjuts kunde vara ett alternativ. Det som framkommit efter den 26 maj 2020 är den potentiellt ökade risken med eventuellt fler linjebussar som eventuellt kommer åka på denna vägsträcka fr.o.m. den 1 december 2020.

Detta var en av huvudanledningarna till att det första avslagsbeslutet omprövades och ändrades till att gälla fram till höstlovet. Den riskbedömningen har genomförts och diskuterats mellan kommunen och NTFs expert under oktober 2020 och ligger till grund för beslutet att inte heller bevilja vinterskolskjuts för elever fr.o.m. årskurs för den aktuella vägsträckan. Fler linjebussar kommer inte att köra på den aktuella vägsträckan fr.o.m. den 1 december 2020 och andra risker bedöms inte heller bli större.

Pierre Hammar och Stina Hammar tillägger följande. Det saknas både vägren och gång-cykelväg. Vägen innehar dessutom flera kurvor med dålig sikt, även högt gräs och sly efter vägkanterna. Trafiken med större fordon har dessutom ökat. Deras oro är som störst gällande bron över Galphytteån. Bron är mycket smal och är belägen högt över ån. NTF skriver att väg 566 är en väg som "högstadiееlever kan korsa men inte gå längs med". Nu ska alltså 10-åringar promenera längs vägen. Kommunen har inte gjort någonting för att öka säkerheten på vägen, som nu dessutom fått mer trafik i form av länsbussar samt fler invånare i kommunen.

Lekebergs kommun vidhåller sin inställning och tillägger bl.a. följande. Vid bedömningen av den specifika vägsträckan den 26 maj 2020 bedömdes hela vägsträckan fram till skolan inklusive bropassagen. Dessutom fanns vid detta tillfälle medvetenheten om att linjetrafik trafikerar vägsträckan. Det som framkommit senare är den potentiellt ökade risken med fler linjebussar eventuellt kommer åka på denna vägsträcka fr.o.m. den 1 december 2020. Detta var en av anledningarna till att avslagsbeslutet omprövades och ändrades till att gälla fram till höstlovet. Det som framgår i NTF:s bedömning från februari 2019 är den summerande textens del enligt följande. "Bedömning av vägarna blir i detta fall generell då vi inte tittat specifikt på varje hållplats och dess förhållande. Därför kan vi inte med säkerhet säga exakt på alla platser vad som lämpar sig eller inte lämpar sig. Hastighetsbegräns-

ningen, sikten och vinterväghållningen på den aktuella platsen spelar också in för trafiksäkerheten. Detta genomförs i en undersökning kallad "Risk och otrygghet vid busshållplatser på landsbygd". Efter denna inventering och generella bedömning har trafiksäkerhetsarbetet fortsatt med att specifikt titta på varje hållplats (totalt drygt 200 skolskjutshållplatser) och sedan specifikt för de vägsträckor som ansökts för trafikförhållanden (ca 40 ansökningar). Här är det viktigt att återigen påpeka att NTF:s-expert och skolskjutshandläggaren tillsammans besökt och bedömt de 40 ansökningarnas specifika vägsträcka mellan varje elevs bostadsadress och skola. Dessa 40 elever uppfyller inte avståndsskäl utan ansöker utifrån trafikförhållandena.

SKÄL FÖR AVGÖRANDET

Enligt 10 kap. 32 § skollagen första stycket har elever i grundskola med offentlig huvudman rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Förvaltningsrättens bedömning

Tiden under vilken det första aktuella avslagsbeslutet gäller har passerat. Förvaltningsrätten finner ändå skäl att pröva överklagandet av det beslutet och överklagandet av det beslut som gäller hela läsåret i ett sammanhang. Elevens färdväg mellan hemmet och skolan är kortare än det avstånd som enligt kommunens skolskjutsregler gäller för att skolskjuts ska beviljas på grund av färdvägens längd. Förvaltningsrätten bedömer att avståndregeln (3 km) är rimlig.

När det gäller trafikförhållandena längs vägen saknar, enligt vad som framgår av handlingarna, vägsträckan såväl vägren som gång- och cykelbana. Vägen är dessutom smal och det förekommer tung trafik, bl.a. linjebussar, vid de tider barnen färdas till och från skolan. På den bro som utgör en del av sträckan blir utrymmet för gångtrafikanter och cyklister i stort sett obefintligt vid möte mellan motorfordon. Sammantaget anser förvaltningsrätten att trafikförhållandena längs den aktuella vägsträckan är sådana att Meja inte kan anses ha en säker skolväg.

Ett barns vårdnadshavare har visserligen enligt föräldrabalken ett ansvar för att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till barnets ålder, utveckling m.m. Detta kan dock inte rimligen innebära att en vårdnadshavare har ansvar för att regelmässigt följa sitt barn till och från skolan om detta behövs för att kompensera för trafikförhållandena eftersom rätten till skolskjuts då riskerar att bli illusorisk (jfr Kammarrätten i Göteborgs dom den 17 december 2020, mål nr 2720-20).

Förvaltningsrätten anser därmed att Meja, utifrån trafikförhållandena längs den aktuella färdvägen, har rätt till skolskjuts under aktuellt läsår.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Denna dom kan överklagas. För information om hur man överklagar, se bilaga (FR-03).

Sylvia Rosén

rådman

Föredragande har varit Lars Överström

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.